

Reputacija

Dalyviai apsvarstys, kaip viešai prieinama informacija formuoja kitų asmenų nuomonę apie juos. Jie identifikuos skirtingų tipų internetinių ryšių auditorijas, apsvarstys, kokia informacija turėtų būti pateikiama, kai kas nors ieško jų vardo bei pavardės, ir sužinos įvairių būdų, kaip reaguoti į su jais susijusį interneto turinį, kuris jiems nepatinka.

Medžiaga

Ką turėtumėte daryti? Padalomoji medžiaga

Kas žino jūsų paslaptis?

1 dalis

Papasakokite mokiniams

Kokią su savimi susijusią paslaptį turite? Įsidėmėkite šią paslaptį. Jums nereikės šios paslapties kam nors atskleisti arba užrašyti.

Dabar atsakykite sau į toliau nurodomus klausimus – nesakykite atsakymų garsiai ir jų neužrašykite.

1. Kiek žmonių šiame kambaryje žino šią paslaptį?
2. Kiek žmonių jūsų kaimynystėje žino šią paslaptį?
3. Kiek žmonių, kurių asmeniškai niekada nesate sutikę, žino šią paslaptį?

Įsivaizduokite, kad turėjote šią paslaptį užrašyti ant lapelio, ir vienas atsitiktinis asmuo iš šios grupės ją perskaitė. Atsakykite sau į papildomus toliau nurodomus klausimus – ne garsiai ir ne raštu. Praėjus vienai savaitei:

1. Kiek žmonių šiame kambaryje dabar žinotų šią paslaptį?
2. Kiek žmonių jūsų kaimynystėje dabar žinotų šią paslaptį?
3. Kiek žmonių, kurių asmeniškai niekada nesate sutikę, dabar žinotų šią paslaptį?

2 dalis

Papasakokite mokiniams

Žmones, kurie gali sužinoti jūsų paslaptį arba kitą informaciją, turite laikyti tos informacijos „auditorija“.

Geriau suprasdami auditoriją galite lengviau nustatyti, kokia informacija galite dalintis ir kokia informacija neturėtumėte dalintis su kitais. Auditoriją sudaro asmuo arba žmonių grupė, kuri turi prieigą prie tam tikros informacijos.

Dėl naujų šiandienos technologijų auditorijos didėja labai greitai. Kadangi auditorijos gali didėti taip greitai, pažinti arba apriboti jūsų internete skelbiamos informacijos ir veiklos auditoriją yra sunku arba netgi neįmanoma. Nors greitas auditorijos augimas yra puikus dalykas, kai norite savo darbais pasidalyti su daug žmonių, tai nėra gerai, kai atskleidžiama informacija, kurią laikote privačia.

Deja, pamatę privačią informaciją (ypač – gėdingą informaciją) žmonės dažnai ja susidomi, todėl, kai tokio tipo informacija patenka į internetą, gali būti labai sunku kontroliuoti šio turinio auditoriją.

Kai dalijatės informacija internete (net jei dalijatės su vienu asmeniu, pvz., siunčiate teksto arba privačią žinutę), turite numatyti galimybę, kad jos auditorija gali būti daug didesnė, nei norėjote.

3 dalis

Paklauskite mokinių

Kas yra jūsų tikslinė auditorija, kai socialinėje medijoje paskelbiate būsenos naujinimą, nuotrauką arba kitą informaciją?

Ar tai priklauso nuo socialinės medijos platformos? Arba nuo konteksto?

Papasakokite mokiniam

Tai priklauso nuo jūsų privatumo nustatymų ir pasirinktos socialinės medijos platformos, bet jūsų auditorija gali apimti tik artimiausius draugus / sekėjus / kontaktus arba būti pakankamai didelė ir apimti visus socialinės medijos naudotojus ar bet kokį asmenį, kuris ieško informacijos apie jus internete. Tačiau, nepriklausomai nuo tikslinės auditorijos, informacija gali būti nukopijuota ir paskelbta kur nors kitur, kas nors gali nufotografuoti turinį arba sukurti jo ekrano kopiją, taip pat informacija gali būti dalijamasi asmeniniuose ir internetiniuose pokalbiuose.

Paklauskite mokinių

Kas yra jūsų tikslinė auditorija, kai įtraukiate turinio į socialinę mediją?

Kas yra jūsų tikslinė auditorija, kai, pavyzdžiui, paskelbiate informaciją kito asmens „Facebook“ laiko juostoje arba įtraukiate turinio į kito asmens socialinės medijos paskyrą (pvz., komentuojate jo nuotrauką, pažymite jį įrašė arba nuotraukoje)?

Papasakokite mokiniam

Tai priklausys tiek nuo jūsų, tiek nuo to asmens privatumo nustatymų, bet dažnai turinį matys jo draugai / sekėjai / kontaktai, kurių galite nepažinoti, – tai gali būti jo šeimos nariai arba jo mokyklos administratoriai ar mokytojai.

Paklauskite mokinių

Kas yra jūsų tikslinė auditorija, kai išsiunčiate žinutę (pvz., teksto žinutę, el. laišką, privačią / tiesioginę žinutę socialinėje medijoje)?

Papasakokite mokiniam

Jūsų auditorija yra asmuo, kuriam ją siunčiate, bet būkite atsargūs – ją gali pamatyti ir kiti asmenys.

Paklauskite mokinių

Kaip jūsų žinutę gali pamatyti žmonės, kuriems jos nesiuntėte? (Galimi būdai: nufotografavimas / ekrano kopijos sukūrimas, persiuntimas ir dalijimasis asmeniškai telefonu.)

Kokiais atvejais auditorijos padidėjimas gali būti naudingas? (Galimi pavyzdžiai: siekis paskleisti žinią platesnei auditorijai, sutelkti žmones, informuoti visuomenę.)

Kokiais atvejais tikslinės auditorijos padidėjimas gali sukelti problemų? (Kai informaciją pamato platesnė nei tikslinė auditorija, jums gali kilti problemų, galite patirti gėdą, gali suprastėti jūsų reputacija.)

Kokiomis aplinkybėmis svarbu išlaikyti gerą reputaciją internete? (Galimi pavyzdžiai: stojimas į mokyklą / kolegiją / universitetą, kandidatavimas į darbo vietą ir santykių užmezgimas su naujais draugais.)

Informacijos, formuojančios jūsų reputaciją, paieška

1 dalis

Kurso veikla

Pasirinkite visuomenės veikėją (pvz., ką nors iš muzikos ir (arba) filmų / televizijos pramonės, politikos veikėją, žinomos įmonės vadovą), kurį dalyviai žinos. „Google“ arba kitoje paieškos sistemoje ieškokite jo vardo bei pavardės ir kartu su dalyviais aptarkite kelis paieškos rezultatus (pateikite paieškos rezultatus ekrane). Taip pat apžvelkite visuomenės veikėjo socialinių medijų paskyras. Skirkite tam kelias minutes ir tada dviejų dalyvių paprašykite suvaidinti tariamą visuomenės veikėjo ir gerbėjo susitikimą.

Paklauskite mokinių

Kaip _____ jaučiasi susitikime su asmeniu, kuris žino daug informacijos apie šį visuomenės veikėją?

Kaip visuomenės veikėjas jaustųsi, jei informacija būtų klaidinga?

Kiek žmonių gali pasiekti šią informaciją apie _____?

Kaip _____ gali kontroliuoti internete pateikiamą informaciją apie save?

2 dalis

Papasakokite mokiniams

Žmonės, kuriuos sutiksite, naudos paieškos sistemas, kad rastų daugiau informacijos apie jus. Teigiama arba neigiama informacija, kurią jie ras, turės įtakos jų nuomonei apie jus. Jei norite kontroliuoti tai, kokią nuomonę apie jus jie susidarys, svarbu žinoti, kokią informaciją jie gali pamatyti.

Šie žmonės apima būsimus darbdavius ir asmenis, atsakingus už priėmimą į mokyklą / kolegiją / universitetą. Už priėmimą į įstaigą atsakingi asmenys gali neinformuoti, ar jie internete ieškojo informacijos apie jus ir (arba) panaudojo tą informaciją sprenddami, ar priimti jus į tokią įstaigą.

3 dalis

Kurso veikla

Suskirstykite dalyvius poromis.

Papasakokite mokiniams

Sugalvokite tris informacijos pavyzdžius, kurie būtų pateikiami, kai kas nors internete ieško jūsų vardo ir pavardės naudodamas „Google“ arba kitą paieškos sistemą. Kiek, jūsų manymu, tikėtina, kad šie informacijos pavyzdžiai iš tikrųjų bus pateikiami paieškos rezultatuose?

Pasidalykite informacija su partneriu.

Paklauskite mokinių

Ką sugalvojo jūsų partneris?

Pakelkite ranką, jei internete ieškojote savo vardo ir pavardės naudodami „Google“ arba kitą paieškos sistemą. Ką radote? Kokios nuotraukos buvo parodytos? Ar radote informaciją apie save, o gal pasaulyje yra kitų žmonių, kurių vardas ir pavardė tokie patys, kaip Jūsų?

1. Jei dalyvio vardas ar pavardė yra paplitę, paprašykite šio dalyvio į paiešką įtraukti daugiau informacijos, pavyzdžiui, gimtąjį miestą ar mokyklos pavadinimą.

Taip pat galite dalyvių paprašyti šios užduoties metu internete paieškoti savo vardo ir pavardės naudojant „Google“ arba kitą paieškos sistemą, jei yra galimybė naudotis kompiuteriais ar mobiliaisiais įrenginiais, prijungtais prie interneto.

Paklauskite mokinių

Kai internete ieškosite savo vardo ir pavardės naudodamas „Google“ arba kitą paieškos sistemą, paklauskite savęs trijų toliau nurodytų klausimų.

1. Kokie yra pirmieji keli rezultatai?
2. Ar ši informacija jūsų netrikdo?
3. Ką iš kitų rezultatų galima spręsti apie jus kaip apie asmenį? Kaip apie studentą? Kaip apie darbuotoją?

Kokią nuomonę apie jus kitas asmuo galėtų susidaryti pamatęs šiuos rezultatus? Kokią nuomonę jis galėtų susidaryti spustelėjęs ir perskaitęs informaciją, pateiktą pirmuosiuose keliuose rezultatuose?

Reakcija į sudėtingą informaciją

1 dalis

Kurso veikla

Išdalinkite dokumentą „Ką turėtumėte daryti? Dalyviui skirtą medžiagą“. Suskirstykite dalyvius poromis. Paprašykite dalyvių aptarti užduočių lapuose pateiktas situacijas ir sugalvoti po dvi kiekvienai situacijai skirtas strategijas / sprendimus bei apmąstyti galimas savo veiksmų pasekmes. Skirkite jiems 15 minučių šiai užduočiai atlikti.

Paklauskite mokinių

Ką turėtumėte daryti, kai kas nors paskelbia turinį apie jus, kuris jums nepatinka ir (arba) kurio kontekstas jums atrodo netinkamas?

Ką turėtumėte apsvarstyti prieš skelbdami turinį apie kitą asmenį?

Reakcija į neigiamą informaciją

1 dalis

Paklauskite mokinių

Jei ieškodami savo vardo ir pavardės internete (pvz., naudodami paieškos sistemą arba socialinę mediją) randate neigiamos informacijos apie save, ar galite ką nors šiuo klausimu padaryti?

Kokie yra turinio, kurio nenorėtumėte rodyti kitiems, pavyzdžiai?

2 dalis

Papasakokite mokiniais

Jei internete radote turinio apie save, kuris jums nepatinka, galite vadovautis skirtingomis strategijomis, priklausomai nuo turinio, informacijos tipo ir kitų veiksnių.

Viena strategija yra priešingos informacijos sklaida, t. y. dėmesio į teigiamą informaciją apie save atkreipimas arba tokios informacijos matomumo didinimas kuriant ir tvarkant turinį, kuriame jūs vertinami palankiai. Pavyzdžiui, tai galite padaryti tinkamu metu sukurdami turinį socialinėje medijoje, pradėdami rašyti tinklaraštį arba savo vardu užregistruodami svetainę.

Kita strategija yra skirtingų priemonių naudojimas siekiant pašalinti neigiamą turinį. Pavyzdžiai

1. Jei randate jums nepatinkantį turinį (pvz., savo nuotrauką), galite pabandyti tiesiogiai susisiekti su jį paskelbusiu asmeniu (naudodami socialinę mediją ir (arba) susirašinėjimo programas) ir paprašyti pašalinti turinį.
2. Daugelyje platformų taip pat pateikiamos sąsajos, skirtos pažymėti informaciją, kuri jus erzina arba yra neįdomi; turinį (pvz., nuotraukas, vaizdo įrašus, teksto įrašus), kuriame apie jus atsiliepiama neigiamai / nepalankiai; turinį, kuris neturėtų būti pateiktas platformoje (pvz., įžeidžiantį, smurtinį arba draudžiamą turinį); turinį, kuris yra apgaulingas. Tada patikrinama, ar toks turinys atitinka platformos sąlygas ir bendruomenės normas.
3. Tam tikrais atvejais galite imtis teisinių priemonių ir, pavyzdžiui, iškelti bylą teisme, atsižvelgiant į jurisdikciją ir galiojančius įstatymus (pavyzdžiui, tam tikrais atvejais, kai pažeidžiamas privatumas arba pateikiami klaidingi teiginiai, gadinantys kokio nors asmens reputaciją).
4. Kai kuriose šalyse galioja konkretūs įstatymai, pagal kuriuos iš platformų turi būti pašalintas tam tikro tipo neteisėtas turinys apie tai pranešus (pvz., Vokietijoje

galiojantis Tinklo vykdymo aktas).

5. Taip pat atminkite, kad bandant slopinti turinio sklaidą arba jį pašalinti / pataisyti, kartais jis gali sulaukti daugiau dėmesio.

3 dalis

Papasakokite mokiniams

Be to, Europos Sąjungoje (ES) gyvenantys žmonės turi teisę reikalauti ištrinti duomenis, plačiau žinomą kaip „teisę būti pamirštam“ (ši teisė galioja net kai jie keliauja arba gyvena ne ES). Naudodamiesi šia teise, aprašyta Bendrajame duomenų apsaugos reglamente (BDAR), ES šalių gyventojai duomenų valdytojų gali pareikalauti ištrinti tam tikrų tipų informaciją apie juos. („Duomenų valdytojai“ yra įmonės, žmonės, vyriausybines institucijas ir kiti subjektai, kurie sprendžia, kaip informacija apie jus yra tvarkoma).

ES šalių gyventojai gali pareikalauti ištrinti informaciją apie juos dėl šešių priežasčių. Kiekviena šių priežasčių apima įvairias aplinkybes. Pavyzdžiui, viena iš priežasčių, dėl kurios galima pateikti duomenų pašalinimo užklausa, yra tai, kad surinkta informacija apie vaiką, kuris vėliau nusprendžia, kad dalijimosi informacija rizika yra per didelė. Ši priežastis yra itin bendro pobūdžio. Turbūt galima rasti galybę priežasčių, dėl kurių dvidešimt penkerių metų asmuo norėtų pašalinti informaciją, pasidalytą, kai jiems buvo šešiolika metų.

Be to, teisei reikalauti ištrinti duomenis taikomi svarbūs apribojimai. Duomenų ištrynimo užklausa gali būti atmesta dėl penkių priežasčių. Atmetimo priežastys yra bendro pobūdžio (kaip ir reikalavimo ištrinti duomenis priežastys), apimančios įvairias aplinkybes. Po kelių minučių aptarsime vieną svarbią atmetimo priežastį – siekį apsaugoti žodžio laisvę.

BDAR įsigaliojo 2018 m. gegužės 25 d. Kuo daugiau laiko praeis BDAR galiojant, tuo geriau žinosime, kaip ES šalių gyventojai naudojami savo teise reikalauti ištrinti duomenis ir kokių atsakomųjų veiksmų imasi įmonės, vyriausybines institucijas bei kiti subjektai.

Užduotis

Pirma dalis

Užduotis

1 variantas, skirtas 13–15 m. amžiaus dalyviams

Papasakokite mokiniams

Aptarėme, kaip viešai prieinama informacija gali formuoti nuomonę apie kitus žmones, o dabar pritaikykime šias žinias.

Per kitas 30 minučių kiekvienas atskirai atsakykite į toliau nurodytus klausimus.

1. Pasirinkite visuomenės veikėją (pvz., ką nors iš muzikos ir (arba) filmų / televizijos pramonės, politikos veikėją, žinomos įmonės vadovą).
2. Paieškokite internete viešai prieinamos informacijos apie šį žmogų ir trumpai paaiškinkite, kaip ši informacija padėjo susidaryti nuomonę apie minėtą žmogų.
3. Jei šiam asmeniui galėtumėte pateikti keturias rekomendacijas dėl to, kaip turinį apie jį internete būtų galima pateikti kitaip (pavyzdžiui, pakeisti privatumo nustatymus, auditoriją ar patį turinį) ir (arba) apskritai jo neteikti (pavyzdžiui, ištrinti, pašalinti) siekiant, kad šis žmogus save geriau pristatytų (ar kad jį geriau suprastų kiti žmonės) internete, kokias rekomendacijas pateiktumėte?

2 variantas, skirtas 16–18 m. amžiaus dalyviams

Tarkime, kad gyvenate šalyje, kurioje nesuteikiama teisė būti pamirštam. Kokius 2–3 argumentus galėtumėte pateikti, kad pagrįstumėte poreikį suteikti šią teisę toje šalyje? Taip pat nurodykite 2–3 galimus svarius argumentus, prieštaraujančius jūsų požiūriui.

Pastaba. Kai kurios šalys savo piliečiams suteikia teisę į žodžio laisvę arba teisę skleisti idėjas nesibaiminant vyriausybės represijų ar cenzūros. Kaip, jūsų manymu, „teisė reikalauti ištrinti duomenis“ arba „teisė būti pamirštam“ būtų taikoma šalyse, kuriose taip pat galioja žodžio laisvės teisės? Europos Sąjungoje galiojantis Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas nurodo, kad „teisė reikalauti ištrinti duomenis“ neturėtų būti suteikta, jei ji prieštarauja piliečių „teisei į saviraiškos ir informacijos laisvę“. Ar galite nurodyti aplinkybes, kuriomis vienas asmuo norėtų, kad jo asmeninė informacija būtų pašalinta, o kitas asmuo teigtų, kad tos informacijos pašalinimas pažeistų pastarojo žodžio laisvės teises (pvz., studentė paskelbia tinklaraščio įrašą, kuriame pateikiama nemaloni informacija apie dėstytoją; kai studentė nebelanko dėstytojo kurso, jis išreiškia pageidavimą įrašą pašalinti, nes

informacija nebėra aktuali; studentė teigia, kad ji turi teisę viešai kalbėti apie savo ankstesnę mokymosi patirtį)?

Užduočiai atlikti dalyviams skirkite 30 min.